

ГИМНАЗИЈА ЗИЈАЦ

ЛИСТ УЧЕНИКА И ПРОФЕСОРА ГИМНАЗИЈЕ
САВА ШУМАНОВИЋ У ШИДУ

Шид • Децембар - 2006 • Година II • број 7.

ПОРУКА МЛАДОСТИ

Пријатељи, са свих, и најудаљенијих континената света! Загрлимо се и запевајмо познату песму, ону коју знају сви! Чак и они који је никада нису чули. Запевајмо песму о миру, слози и љубави! Пружимо једни другима руке и начинимо око света коло, премостимо јаз који су међу нама направили наши преци! Загрлимо свет и заштитимо га својом љубављу, натопимо га сузама радости, одбацимо рат, глад и неимаштину!

Заволи страсно белче црнкињу из тамне Африке, Вијетнамче, загрли Корејку, жути пријатељу, пољуби плавокосу, нежну Швеђанку...

Будимо звезде које ће сијати и дању!

Будимо загрљени, љубављу сједињени, будимо будућност јер она од нас зависи!

ЛАЦКОВИЋ Јована, I-1 разред

Овом поруком младости, Редакција Гимназијалца свим својим читаоцима жели срећну и успешну НОВУ 2007. годину, радостан Божић и све остале зимске празнике!

ЧУВАЈМО ЋИРИЛИЦУ

"Нама данас кажу, деци овог века,
да смо недостојни историје наше.
Да нас је ухватила западњачка река,
и да нам се душе опасности плаше..."

Када је песник Милан Ракић написао ове чуvene стихове, мислио је првенствено на своје време и тадашње актуелне друштвено-историјске околности које су условиле сумње старијих генерација да се српска младост отуђила од своје традиције и културе, од својих корена. Није песник ни слутио да ће његова заклетва домовини на безусловну љубав бити актуелна и данас, можда више но пре скоро два века.

Највећа светиња сваког народа и нације свакако је језик и писмо, поготово ако је то ћирилица – једно од најсавршенијих фонетских писама на свету. Установљена по јасном и једноставном принципу величана Вука Стефановића Карадића: "Пиши као што говориш, читај како је написано", она живи вековима и кроз векове преноси умне поруке знаменитих Срба – језикословца, филозофа, песника, научника. Агресивност латинице као писма језика који све више уче и употребљавају у савременој науци, технички и технологији, велика је, те је стога чување и очување ћирилског писма свети задатак првенствено школа а и осталих институција и медија од националног значаја. У том смислу, на предлог професора српског језика и књижевности, Наставничко веће Гимназије "Сава Шумановић" расписало је међу својим ученицима наградни конкурс за најљепши и најправилнији ћирилски рукопис. Стручни жири је прегледао пажљиво све приспеле текстове писане уредно и са љубављу лепим ћириличним словима и одлучио да награди аторе три најбоља. Првом наградом Опачић Дејану, ученицу I-2 одељења, другом наградом Станијуковић Младену, ученика I-1 одељења и трећом наградом Вајагић Вању, ученицу IV-3 одељења. Рукописи Чањи Мартине, IV-2, Чикарић Бојане, II-3 и Дмијовић Јелене I-4 су похваљени. Нагrade и похвале ученицима биће уручене на свечаној Светосавској Академији.

Тешко да ћemo негде стићи ако нисмо сигурни одакле смо кренули и које су основне вредности наше културе и традиције. Чувајмо ћирилицу!

РЕДАКЦИЈА ГИМНАЗИЈАЛАЦА

II

Станијуковић Младен I-1

Сунце се џевојкам жени

Дјевојка је сунцу ћоворила:
„Дарко сунце, лепша сам од тибеб!
Ако ли се штапе не вјерујеш
ши штапи на што ратно гроб.
ја ћу штапи да гори на воду.
Када јушро ведро хванујо,
изглазио на нес сунчишце,
а дјевојка да гори на воду.
Чимеја је лујето сунчишце,
чимеја је кроз јесло троне:
кој кој се је ашик учинио,
штапиши је се сунце запјело,
та обуке лујету дјевојку.
да је узре себи да јубовиц
да не постоји звијозда ђанијуд.

Дарӣ Бејдер на цркви
Катедрала Светог Петра и Павла у Вашингтону, звана још и
Вашингтонска национална катедрала. Свејеје је здане и до
кнјигу знаменитој преславној Сједињеној Америчкој Држави.

Што је едиктовају ћирилица и седиште највиших црквених били-
ћодржавника. У њу је стапајућа најчешћа исправљена послати
споменке два америчка председника, Трувера Франклина и Роналда
Ресана. На црквеном земљишту сахрањен је председник Вудро Вілсон
са супругом. Од знаменитих личности је сахранјен гаморски
адмирал Чарлс Ајзен, губернатор Хелен Келер и неки чешћици
и прашања. Ен Солтјен (чуч је тимобија приказан у фресци
"Чудотворка"). Са симболичном десницом председник Маргарет Трувер

Кичија срдца је последњи ћовор пре него што је добијен 1968. године.
Кичија ће настави за Вашингтонску националну катедралу послати
је председник Рузвелт 1901. године, а њена изградња извршио
је се до 1990. Висока је 91 метар, док су њени штобови високи 206
метара! Што је чисто по величини катедрала у свету, а друга је
већином у Сједињеној Америчкој Држави. Има постројину од 230.000
квартирних ћелија, а у звоницима се налази 63 звона.

Како је главни поштовању, "Ратова хвјезда" и ајс хокијерене зла
достоји на црквену фасаду? Симболична ћодина трајног века цркве
цркве радијала је десни конкурс за предлог нових украса на фасади.
Пакљени ћарјоли, или бројеске, удаљени су деснији који красе
јакоштке и простијанчанске храмове. Углавном су то ћодавци са
свјетским ћирицама који делују садистично и засправљају (антибији су
у љубичевим украсима фразу „Венар Бејзидовој цркви“). Кичија
јачија чује само украса ћек штапију зидове од камења јер се већ срују
од њихових претпостављено изгубљених ћелаја, алија кишнице срује
се кроз ћеби који им пролазе кроз уста.

Симпл Зоран Џ.

Десанка Максимовић
Верујем

Верујем

Верујем у пролеће тубави и његове будиће
верујем у небеса летојас,
верујем у дужу дуге, праскозорја
и сунча,
верујем у оштеше миш то хосим
у снобима
верујем у слутиње, стрељње и хатовештје,
верујем у присује,
верујем у борбе који се вратима ленс,
верујем у срца која може све ранити,
верујем у сећања на десницу срца отабујако,
верујем у радост праштанања,
верујем у невозможност ћуди, змија
и звери,
верујем у неликоја првих грехова,
верујем у масовник миш која је земљицам
средишту,
верујем у духове који живе у сасисима,
верујем у хасиону срца која се дуже,
верујем у неповрљивости, и расланке кружнога вода,
верујем у року задорава и пењу
бесконакност.

Вања Вајагић IV

СЕЂАЊЕ • СЕЂАЊЕ • СЕЂАЊЕ • СЕЂАЊЕ • СЕЂАЊЕ

Трећег децембра 2006. године навршило се 15 година од смрти Симе Томовића, првог директора Потпуне мешовите гимназије у Шиду, која је ове године обележила 55 година свога постојања и првог директора Основне школе "Филип Вишњић", чији су радници ове године обележили 50 година постојања. Тим поводом, 04. 12. 2006. године, одржано је Вече сећања на овог врсног просветног радника, изузетног руководиоца, културног посленика и хроничара наше општине. Вече сећања организовали су: Културно - образовни центар, Гимназија "Сава Шумановић", Књижевни клуб "Филип Вишњић" и Удружење учитеља "Сима Томовић". У присуству чланова породице и великог броја поштоваоца Симе Томовића, о животу и делу заслужног грађанина наше општине говорили су мр Радован Ђурчић, професор Предраг Мркшић, госпођа Цветанка Тубић, професор Душан Лукић, протојереј ставрофор Хаци - Ђорђе Воларевић и син Симе Томовића, Душан Томовић.

Сима Томовић

Посетиоци су са изузетном пажњом погледали документарни филм о чику Сими, аутора Светислава Ненадовића и Мелудина Хациомировића.

На овом скупу речено је мишљење да град Шид и наша општина могу да се одуже свом угледном и заслужном суграђанину, Сими Томовићу, тако што ће једна улица у Шиду носити његово име.

Чланови Јородице Симе Томовића на склоп посвећеном њиховом очу, деди и братади

ДУХОВНО ВЕЧЕ У ГИМНАЗИЈИ

"Кад мислим на моја разна путовања, видим да их има од две врсте. Једна, која су са мном заједно израсла, као органска потреба и природна последица мог духовног и физичког развоја. Друга, која су се некако узгред и случајно прилипала за мене, која су ми наметнута од околине и која сам због своје лакомости и непромишљености прихватио, иако су стварно изнад мојих снага и изван мојих жеља и потреба. Она прва причињавала су ми радост и доносила и задовољство и духовне користи, а са ових других враћао сам се изнурен физички и сиромашан духовно."

Овим лепим реченицама нашег нобеловца Иве Андрића започећемо ово пријатно дружење и препознаћемо себе у делу у којем мудри списатељ изражава задовољство путовањима која доносе радост и духовну корист. Управо такво путовање уприличили смо ми, професори Гимназије и наши пријатељи из других школа и установа од 19. до 22. октобра текуће године, и то посетом пријатељској Грчкој - њеном северном, византијском делу.

Пуно је импресија и осећања, а увек мало времена да се она искажу и пренесу. Срећом, постоје сећања и записи из земље која поштује традицију и веру и чије је осећање и опредељење блиско нашем човеку.

Вечерас ћемо се поетском и духовном речју, филмом, фотографијом и духовним појањем подсетити путовања, које наш вероучитељ, брат Мирко, назива ПУТОВАЊИМА ПРАВОСЛАВЉА.

Камера Башка Мердановића - Пепета бележила је сва значајна догађања, знаменитости које смо посетили,

слободно време, духовите опаске и све оно што прати угодан доживљај групе која је била компактна и врло расположена за овакву врсту путовања.

На тулу пријатељске Грчке налазе се три српске светиње: Хиландар, Крф и Српско војничко гробље у Солуну. Сликом и сећањем вратићемо се Српском војничком гробљу на Зејтилинку где смо одали почаст јунацима првог и другог светског рата, нашим људима, а њих је 7441 поређаних у строју у крепти и у гробним парцелама као на војничкој смотри. То култно место српскога рода посетисмо, одасмо пошту јунацима и уз звуке химничне песме "Тамо далеко" осетисмо оно што се само на таквим местима може осетити, да искрену сузу и уздах нико не може спречити, ни временом омејити, јер у окружењу хиландарских чемпresa леже најрођенији.

Импресивно делује православна црква у Солуну посвећена великомученику Димитрију, заштитнику града и страдалнику за веру Иисуса Христа. Поклонили смо се моштима

Посета српском војничком гробљу у Солуну

свела и обишли знаменитости ове монументалне богомольје.

У планинском амбијенту, који природа, чудотворна уметница, створи, човек сазда манастир и посвети га Светој Петки, поред пећине где је светитељка боравила, а испод које, из планинске утробе, извире благотворни извор чије воде се написмо и лица умисмо.

На Метеорима постоји комплекс православних манастира које људи назавше осмим чудом света. Посетили смо манастир Христовог преображења у чијој изградњи је учествовао и полубрат Стефана Душана, цара српскога, Симеон Синиша. Камера није могла да забележи оригиналне рукописе припадника лозе Немањића међу којима је и Душанов рукопис и низ других музејских знаменитости, због строгих прописа који владају у музејском делу манастира, а који штите драгоцености. Нестварно делује панорама Метеора и сви манастири, а како су изграђени у далекој прошlostи, човеку може да помогне разум, јер он може да објасни откуд градитељима толика снага и воља - отуда што им их је дао онај коме су богомольје и посвећене.

Поред духовне користи, ово путовање нам је омогућило и задовољство да уживамо у дружењу, лепотама Солуну, а посебно солунског залива, лепотама плажа и мора у Паралији, да присуствујемо и учествујемо у лепоти ГРЧКЕ ВЕЧЕРИ, а онима који су желели да понешто вредно купе, а понели су доволно новца, и задовољство у посетама бројним богатим опремљеним грчким продавницама.

Искуство је лепо и корисно, планирајмо следећа путовања.

ДОНЕЛИ СМО РАДОСТ • ДОНЕЛИ СМО РАДОСТ

ДЕЧИЈА НЕДЕЉА - 02 - 06. ОКТОБРА 2006.

Прва недеља у октобру, у целом свету, па и код нас је посвећена деци. Акцијат државне и друштвене иницијативе, током Дечије недеље, стављен је на максимално ангажовање локалне заједнице и општина, у доношењу и спровођењу локалних планова који ће промовисати дечија права. Овогодишњи мото дечије недеље је био "Моје место у мом месту". Тиме је наглашена потреба да се на општинском нивоу поради на побољшању положаја детета и поштовању дечијих права. У Шиду су се одржале многе манифестације овим поводом.

И Гимназија "Сава Шумановић" је учествовала, као и сваке предходне године у одржању традиције Дечије недеље. Ученици и професори сваког октобра прикупљају разне добротворне приходе, или боље рећи мале поклончиће за децу са психофизичким поремећајима која бораве и лече се у Центру за

рехабилитацију "Принциповац". Ти дарови нису велике материјалне вредности, али они носе поруке добре воље и осмеха. Поводом тога било је организовано и дружење поједињих ученика са децом са "Принциповца". Тих дводесетак малишана гостопримиво су примили, и нас и нашу песму. Узвратили су све осмехе, и учинили нас присутне богатијим за једно искуство. На том месту, у малој згради чије се двориште завршава пограничним прелазом, и наоружани војницима, борави доброта, светлост, радост. Та деца коликогод да имају психофизичких поремећаја, из њих извире срећа, нема похлепе. Они олако успевају да премосте сваки јаз и да приђу и онима који се чине најнеприступачнијим. Прихвататају и умеју да узврате сваку лепу реч. Њихови недостаци неприметни су због њиховог оптимизма, и срдачности.

Снежана Ђурић III-3

ПУТОВАЊА КОЈА СЕ ПАМТЕ

Неки су добили разгледнице, неки су гледали прилог на телевизiji, а за оне који још нису имали прилику да сазнају шта су матуранти гимназије видели на екскурзији састављен је овај прилог. Нема оних делова о томе како смо се смејали, дружили и певали - сви знате како то изгледа; написала сам вам нешто о ономе шта смо видели и пред чиме смо остали задивљени, а то су грађевине древне грчке цивилизације.

Кад одете у Грчку оно што свакако треба да обиђете је Атина, Солун, Метеори и Пелопонез, а море као море, свуда је исто, јесте да га ми немамо, али не иде се у Грчку само због плаже. Нуде Грцију много тога: од гираса, метаксе и уза, преко сиртаџија и бузуџија, до оне пријатељске наклоности према Србима који су једини од њихових најбројнијих туриста сваке године. Да бисте стварно осетили да сте били у Грчкој треба да је пропутујете од севера до југа, да је видите и по киши и по сунцу и тек онда ћете схватити како је само њихова свест о националном на вишем нивоу од наше а да је свако српско дрво лепше, свака планина богатија, да сваки наш манастир зрачи колико и њихов, али да готово ни један становник Србије не чува то благо које имамо. Схватићете да Грци (и не само они) сваки камен своје историје умеју да цене (а и да продају), да траже и чувају све што им припада, а да ми газимо и оно што имамо...

Кренувши од севера државе прва станица је Солун, односно Зајтинник и Вергина, Солун, или како Грци кажу Тесалоники, у Србији је познат по релативно јефтином крзну, кожи и сребру; мада га наши суграђани посеђују и из других разлога. На Солунском фронту у Првом светском рату изгинуло је неколико хиљада Срба, од којих је 8000 сахрањено на Зајтинику. Све што видите на том светлом месту је донето из Србије: од мермера и камена, до земље и дрвећа. Поред Срба, ту су сахрањени и други борци: Французи, Енглези, Руси, а укупан број сахрањених је 21000. Вергина је за Грке посебно важна, јер представља гробницу Филипа II. Кажу да је задивљујуће, али ми нисмо имали прилику да уђемо у саму гробницу.

Недалеко од Солуна је и чувена планина Олимп, испод које се пружа обласц Пиерија. Кажу да је ова област посебно занимљива Србима, а највише Паралија и Олимпик Бич. Овде ћете се осећати скора као у Србији, јер поред туриста има доста наших

Професори и ученици наше школе на Акропољу у Атини

трговаца и угоститеља, а и сви су чули за Црвену Звезду.

Крећући се даље према унутрашњости залазимо у познату равницу, Тесалију, те долазимо до града Каламбака и тзв. осмог светског чуда - Метеора. Метеори су фантастична природна творевина крунисана човековом духовним делатношћу. То су огромне седиментне стene остале после поплавчења мора. На врховима ових стена изграђено је преко 20 манастира од којих се данас посвећује само пет. Велики Метеорон (Преображење), Варлам, Свети Стефан, Руслан, Света Тројица.

Када сте на Метеорима нисте сигури да ли сте на земљи или на небу, а и сама реч метеора значи "лебдiti у ваздушном простору". На Метеорима има и монаха пореклом из Србије.

Делфи се такође налазе у унутрашњости Грчке. То је некадашње велико пророчиште где су Грци одлазили пре сваке велике одлуке, да се посаветују са пророчицама - птицима. Птице су увек давале двосмислене одговоре, мада су некад умелe и да помири зарађене грчке полисе.

Атина нас је оставила без даха (и без паре)! У Атини живи око 5 милиона људи, а највећи блевар је дуг 36 km, што представља пут дуг као од Шида до Сремске Митровице. Атину лепо можете видети са Акропоља, некада великог светилишта посвећеног богињи рата Атини, која је наравно заштитница града. За Акропољ се каже да је савршено у несавршеној јер се на целом локалитету не могу пронаћи две исте димензије, иако без лењира све изгледа тако правилно. Акропољ ће бити реконструисан за 5-6 година, када ће поново сјати у свом пуном сјају. Нисмо сазнали да ли ће реконструисати и златну статуу богиње високу три

метра или боре се са Турцима и Енглезима да им врате каријатиде и остало шта су однели када су харади Грчком.

Треба споменути и смешну стражу испред Парламента. Стражари се називају авзони а обучени су у традиционалне униформе: хеланке, шаве сакое, капице и ципеле од 2.3 kg. На сваких сат времена стражари се смешују изводећи притом врло необичан наступ уз ритмичко лупкање о плочник својим ципелама и пушкама.

Ипак Атина је још једна метропола где можете у огромним тржним центрима да купите производе свих светских познатих марки, можете да се провозате метроом или жичаром, а увек ћете пронаћи и неку дискотеку резервисану само за туристе из Србије.

Изласком из Атине идући према југу, долазимо до Коринтског канала који раздваја Пелопонез од Атике. Дуг је 6000 метара, а скраћује пловидбу око Пелопонеза на неколико сати што је некад било од изузетног значаја, а и данас није занемарљиво. Преласком канала ступамо на тло Пелопонеза, где смо обишли Микену и Епидијаурс.

Од Микене је после 3500 година на самом локалитету остало само велика гомила камења, а пронађени предмети су смештени у Археолошком музеју у Атини (има доста накита, оружја и керамике). На Криту и у Микени су грађене прве краљевске палате у Европи. До рушевина Микене вреди отићи ради Лавље капије (великог каменог улаза у град, добро очуваног) и ради Атрејеве ризнице, Агамемноновог гроба. Ова купаста грађевина оставља необичан утисак тако да од заправо истих димензија не знамо да ли је ризница шира или виша.

Величанствено позориште старе Грчке - Епидијаурс има одличну акустичну моћ и баш због тога се посебно издава од других позоришта старе Хеладе. Наиме, на сваком крају позоришта се једнако чују извођачи са сцене. Гледалиште је високо 60 метара, а могло је да стане чак 14000 људи.

Могли сте приметити да је готово свака димензија изражена у хиљадама, а то само доказује величину старе Грчке. Наравно да смо одушевљени свим што смо видели, а што се тиче другог дела забаве - нећemo сигурно заборавити доживљаје са "другарима" из гимназије још дуго година.

Јелена Терзић IV-2

РАЗМИШЉАМ • ПРЕДСТАВЉАМ

Да ли смо ми данас боља поколења од оних прошлих?

Седим у соби. Сама сам. Размишљам. Мисли ме одводе негде далеко у прошлост. Враћам се у садашњост. Мислим на будућност. Сетих се приче мога деде, моје баке, мојих родитеља. Данашњицу коју ја доживљавам на свој начин. Почек да правим поређења између прошлости и садашњости. Мој деда који је стар седамдесетчетири године често ми прича о свом животу. Његово детињство је било тешко. Владала је немаштина. Од ране младости морао је много да ради и оне најтеже послове да би зарадио парче хлеба. Цео живот се много патио. Увек је морао да поштује друге, да их слуша, да обавља све задатке које му нареде. Тада је владала неписменост и непросвећеност. Људи су били потчињени.

Моји родитељи су млађи и њихов живот је текао другачијим током. Они су образовани, и прилагођавали су се времену које је долазило и пролазило. У њиховим животима је било лепог и тешког времена. Сваком успеху су се радовали. За неуспех су тражили боље решење, да се више не понови. Имају поштовање према особама које то заслужују. Они су самостални и одлучни.

Млада поколења живе у једном новом времену. У времену компјутера, савршене технике, цивилизованим друштву. Деца имају своја права. Млада поколења се боре за боље сутра, савладавајући многе препреке. Имају слободу говора. Писменост је на нивоу. Самостални су.

Слушајући приче старих, у та давна времена, владали су неки други закони живота, што је и њима отежавало живот. Данас је цивилизовано друштво које доноси другачији начин живљења. Свако поколење је прича за себе у којој нема бољих ни горијих...

Биљана Јефтић I-4

ДИВИМ СЕ ВУКУ

Вук Стефановић Карадић је био један од три иконе српског народа који је својим радом и делом поставио основу за развигак једног вечног и богатог језика. После светог Саве и Доситеја Обрадовића, Вук је најзначајнији и најпознатија личност наше историје.

Вук је био ситан старап, седе, ретке косе, коју је вешто скривао црвеном капом. Имао је густе обрве које су лагано падале на тужне, смеђе очи. Његово старапачко лице, пуно дубоких бора и танке усне, красили су велики бркови, симбол Вукове имности. На погуреним, уским, повијеним леђима, као да је носио сву патњу неписмених људи.

Родио се у малом селу Тршићу, где је провео детињство трчећи пространим ливадама и где је стекао "прве науке". Био је веома паметно, али болешљиво дете. Ипак је храбро успео да савлада све болести и без проблема у лозничком манастиру Троноша, научи се "читању и писању". До даљег сазнања је дошао у Доситејевој "Великој школи". Упркос томе што се није слагао са Доситејевим идејама и скватањима, поносно је наставио његов рад.

Напорно је радио. Залагао се за реформу српског језика, његово упрошћавање. Пропутовао је цео свет на "три ноге" скупљајући народне песме и народне умотворине. Много се мучио записивајући песме гуслама, али није посустајао на путу ка свом циљу. И на крају "извојевао" је победу. Писана су дела на народном језику, "разумљивом свима", створено је српско писмо... И све то захваљујући Вуку Стефановићу Карадићу.

Имао је пуно сарадника који су му драге воље помагали да оствари своје намере. Тако је стекао многе пријатеље, који су му остали верни до саме смрти. Преминуо је у топлој постели, у свом дому, окружен вољеним особама. Данас почива у порти српске духовне светиње, поред другог великог просветитеља нашег језика и књижевности.

Вук Стефановић Карадић је легенда која ће заувек живети. Он је вечан. Његово име ће заувек остати, исписано на корици књиге о великанима српског језика. Истрајао је. Био је непоколебљив, сигуран у себе. Говоривши језик, створио је народ. Зато га поштујемо као особу и дивимо му се као ствараоцу.

Александра Цвијановић I-4

МОРОВИЋ

Моровић. Село са три моста и две реке. Моровић се налази у Југозападном Срему на обалама Босута и Студве, недалеко од Шида. Окружен је велиkim комплексом шума. У XIII веку, Моровић је био посед у власништву породице Ајнард, пореклом од француских крсташа - вitezова. По једном предању, или Моровић потиче од имена светог Морица, заштитника француских крсташа - вitezова који су боравили у Моровићу. Крајем XIII века, Моровић је посед угарске породице Gut Keled, која се помињала као Моровићко племство.

Најугледнији међу Маротима, Иван, мачвански бан, подигао је на ушћу Студве у Босут утврђени град. У њега се улазило кроз гзвидне капије.

Према легенди, испод града су изграђени многи ходници који су се протезали у свим правцима, па чак и испод Босута. Оно што је зачујујуће је да је тврђава одолела зубу времена до данас.

На улазу у Моровић, налази се црква Марије Терезије. Била је место ходочашћа католичких верника, спада међу најстарије цркве у Срему. Изграђена је у романско-готском стилу и извоником са крстоликим прозорима.

Друга католичка црква је посвећена светом Року. Црква је првобитно била изграђена од дрвета, да би касније била обновљена и сазидана од чврстог материјала.

Православни храм у Моровићу, подигнут је 1729. године и од тада се спомиње као црква посвећена Рождеству Богородице. Највећа светиња у моровићкој православној цркви била је војничка застава цара Јураша.

Традиционално, сваке године се одржавају моровићки летњи дани и фишијада. На те манифестације се окупља много људи, ради уживања у лепотама које Моровић пружа.

Дражсен Лукић I-4

"ЉЕПОТУ ЦИЈЕЛОГ СВИЈЕТА КРИЈУ У СЕБИ МОЈЕ МИСЛИ"

(Иво Андрић)

Осунчана цветна ливада, близу липове шуме. Благ поветарац који носи мирис цвећа, липе, мирис топлине, среће. У даљини се чује тихи жубор потока који ужива док се топи од милине и певуши. Заједно са њим певају и птице. Али то нису обичне птице, јер оне не певају обичну песму. Њихова песма је звук рајске харфе који опија и заноси сваку душу. Небо је плаво као најлепше плаве очи које је Бог створио. Сунце наспрам њега не изгледа велико, али из њега извира снага вредна дивљења и оно је ту само због нас, да нас воли и да ми њега волимо. Нема облак, а дуга је ту. Чудесмо, зар не? Хиљаду чаробних боја прелива се на небеском своду. Пожелимо да полетимо и да је дотакнемо.

И животиње су ту. Скакућу, цвркућу, трче, лете, уживају. Радост се шири и свуда је око нас, а ми је сваким новим удисајем све више упијамо.

На тој ливади су људи које волим, увек насмејани, срећни, и ја са њима.

Та ливада је моја душа.

Јована Јошић III-3

ТРАЖИМ ПОМИЛОВАЊЕ ЗА СВЕ УСАМЉЕНЕ

Бити усамљен значи бити заустављен у кораку ка животној срећи, бити осуђен на највеће патње и страдања. Човек у животу има потребу за друштвом, за снажним загрљајем и топлом речју особе која га воли. Она има потребу за срећом, славом, весељем, слободом, потребу за смехом, плачем и потребу да воли и буде вољен, за пријатељима и да буде пријатељ.

Усамљене особе немају ништа од тога, имају само мали комад ваздуха и неба да дишу и да се моле. На том малом комаду нема њихове звезде водиље, она не постоји, она не сија она се угасила оног тренутка када се угасила и њихова воља за животом. Усамљене особе су препуштене саме себи, немају своје идеале немају своје пратиоце. Њихове мисли саме лутају по мистичном, бескрајном пространству живота незнајући куда иду њихови сати, дани и године. Њима је један сат дуг као век, а дан црн као најцрња ноћ у време олује. Њиховим венама не тече крв, већ нека чудна течност која разноси бол, страх и унутрашњи немир. Сваки њихов корак ка срећном животу је тежак, јер за собом вуку тону окова прикупљену у претходним данима. Дубоко у њиховим очима сакривена је радост коју немају са киме да поделе, а дубоко у њиховој души сакривен је осмех који немају коме да поклоне. Они немају о коме да сањају, њихови снови су хладни и црни, некада бели. Они живе за једним топлим сном пуним среће и људи познатих лица. Они нису лоше особе, то не могу ни бити, они само нису успели да пронађу своју срећу у маси затрпаних и изгубљених звезда.

Они су сви стално сами и без игде иког зато ја тражим помиловање за све усамљене душе, јер би они тим гестом имали одређену дозу среће којом би скидали најсветије опеоле и рушили најмоћније споменике.

Никола Манојловић IV-1

УЗАЛУДНОСТ

Ја зnam да нема право
да дотичем твоје усне,
да тонем у дубине твојих погледа.
Ја зnam да немам право
да те волим свом својом снагом.

Ја зnam да немам право на снове
о твојим загрљајима,
немам право на љубав
а ипак те волим...

Ја сам бунтовник
са душом романтичара.
Ја сам уплашена срна
док маштам о нама...

Драгана Маџура I-1

ПРКОС

Ја нисам безимено биће -
моје име је љубав.

Иако и сама више не верујем
у себе,
моји цветови не вену:
цвату и миришу.

Моје име је љубав
и растем, растем до звезда.

Кријем се од људи
али растем...

Драгана Маџура I-1

НАГРАЂЕНИ РАДОВИ

НАГРАЂЕНИ РАДОВИ

"Плам ће вјечно животворни блистат Србу твоје зубље,
све ће сјајниј и чудесниј у вјекове биват дубље"

(Петар Петровић Његош)

Људи кажу да је живот кратак, али некима је и он био довољан да своје име урежу дубоко у вечност. Филип Вишњић, Вук, Његош, Тесла. Не постоји дете, не постоји старап, био он учен или не, који неће знати ко су они били и шта су оставили свом народу и целом свету. А прошло је толико година, толико века...

Време је највећи разарац и зато ћемо се увек дивити ономе што му је одолело, што му се супротставило. Никада нећемо престати да поштујемо оно што је временски старо, али увек савремено, оно што у себи крије искуство и мудрост. Генерације се клањају делима која су преживела упркос ратовима, упркос замкама и олујама живота. Славимо песму, слику, грађевину или мудру реч, све вредности којима су нас задужили славни претци. Славић иста дела и будући нараштаји, више, снажније, јер истински благо с годинама постаје вредније, а пажња која му се пружа већа.

Никада се не гаси пламен људи који су своју мрву времена искористили да их запамти вечност.

Не умиру они чије се име спомиње из дана у дан, деценијама и вековима. Не умиру они без којих историја не би била онаква каква је данас. Не умиру, јер живе њихова дела, а они кроз њих.

Не сетимо се довољно често свих значајних људи, људи чија су дела победила време. Питам се како уопште захвалити онима који су нам поклонили своју мудрост и знање, своја маштања, који су нам поклонили лепоту да јој се дивимо и своје искуство да из њега учимо.

Марија Цалеша III-3

"Плам ће вјечно животворни блистат Србу твоје зубље,
све ће сјајниј и чудесниј у вјекове биват дубље"

(Петар Петровић Његош)

Човек се роди и човек умре, али само од њега зависи да ли ће наставити овоземаљско путовање, ако не телесно, оно духовно. Још од времена "kad је Сунце било бог", људи су тежили да оставе лични печат у историји, нешто по чему ће их вечно памтити.

Данас имамо прилику да видимо пирамиде, огромне сфинге, савршене и хармоничне античке грађевине пред којима нам застаје дах. Јудски интелект се кроз историју развијао и богатио. Писци, сликари, музичари, архитекти, све су то људи са снажним идеалима и тежњама да оставе што блиставије дело које ће вечно живети и коме ће се дивити све генерације. Они су живели да би стварали лепоту и представљају најсјајније звезде на животном небу. Један од наших најсветлијих умова, попут античког Хомера, је слепи песник Филип Вишњић који је чист пример човека који није одустајао од својих сноva. Чак је и у тами свог живота видео светlost. Та светlost је везана за његова дела која и данас живи у нашем народу. Његово стваралаштво представља духовно богатство, праву вредност и духовну смерницу. Филип Вишњић је звезда чија светlost не бледи и са вековима је све јача. На жалост, постоје звезде које су изгубиле сјај. Звезде које попут циновских метеора разарају све пред собом. Ти метеори су људи поремећених вредности, похлепни и себични материјалисти који предност дају материјалистичким стварима, занемарују она вреднија, духовна богатства. Цитирати нашег великог писца и владара Његоша: "Коме закон лежи у топуzu, трагови му смрде нечовјештвом..." "Сведоци смо многобројних терористичких напада и међуљудских сукоба. Зар се људи никад не запитaju шта остаје њиховој деци и будбим покољењима, зар не виде да нам нуде само рушевине, немир и патьу. Деца су данас занемарена и све више налазе узоре у естрадним уметницима чије песме немају смисла. Све је мање младих људи који ће пре прочитати неку добру књигу која нуди универзалне духовне вредности, него модерни тинејџерски часопис у коме је главна атракција приватни живот неке славне личности.

Сваки човек сам кроји своју судбину, од сваког појединца зависи будућност овог света. Ми смо живот, ми га стварамо али и уништавамо. Да бисмо спречили вечно безнајде, морамо почети међусобно да се поштујемо, да ценимо своје сноve, а пре свега би требало да одбацимо све комплексе и почнемо да ценимо сами себе. Так тада ћemo моћи да рачунамо на светлију будућност.

Марија Кузминац III-1

"Плам ће вјечно животворни блистат Србу твоје зубље,
све ће сјајниј и чудесниј у вјекове биват дубље"

(Петар Петровић Његош)

Хиљаду и више година, једна мала земља на Балкану, је опстала. Паљена, али не спаљена, гажена, али не згажена, то си ти, Србијо!

Много је слободе изгубљено током твоје историје. Много је крви протекло, много је суза проливено, живота изгубљено, док се није пробудила национална свест.

Подарила си овој планети велике и храбре синове, који су у векове гледали да нам осветле пут и покажу прави. Не заборављај српски народ Немањиће и Петровиће. Памти Тирила и Методија, Доситеја, Вука и његову Ћирилицу и гусле Филипа Вишњића. Дашиак ветра потребан је да пробуди Вишњићеве гусле, па да мелодија као чаролија дотакне сваку стопу земље. Његове песме одолевају променама, а чују се од бака и дека и весело жуборе у нама целога живота.

Чини ми се као да и данас чујем речи народних прича и песама којима су ме успављивали. Урезале су ми се памћење. Видим бојно поље Мишара, чујем мукли звук гусала и дрхтави глас певача док пева о стрељци, мучи и патњи и лагано повишену весељији тон, док велича јунаштво, поштење, част и достојанство српског народа. Зар то није нешто најбоље што би једна мајка могла одгојити, а колевка одњихати? Те песме звоне у нама матерњим језиком, који не смемо заборавити. Преношено, као усмена реч с колена на колено, посташе уметничка поезија највишег ранга. Наша је Вишњић прави пут својим песмама иако је тумарао по мраку, питајући, слеп.

Генерација се на генерацију наслања, тако њихово корење постаје све дубље и дубље. А песма на човека. Уживајући у божанској природи сваке истинске уметности, па и народне песме, човек продужава њен плач, који вековима бива све сјајнији, а корење све дубље. "Јер ниједно дело не служи ничему, ако на један или на други начин не служи човеку или човечности", како рече Иво Андрић.

Све има свој крај. Ништа није вечно. Време противче кроз нас и кроз историју, али трагови остају. Гешко је назрети праве трагове у вртлогу времена. Трагови које је оставио Вишњић још увек светде тако јасно да олакшавају постојање сваком Србину који га следи кроз векове.

Милица Бибић I-3

"Плам ће вјечно животворни блистат Србу твоје зубље,
све ће сјајниј и чудесниј у вјекове биват дубље"

(Петар Петровић Његош)

"Почињем ову своју причу, низашто, без користи за себе и за друге, из потребе која је јача од користи и разума, да остане запис мој о мени, записна муга разговора са собом, са далеком надом да ће се наћи неко рјешење кад буде рачун сведен, ако буде, кад оставим траг мастила на овој хартији што чека као изазов. Не знам шта ће бити забиљежено, али ће у кукама слова остати нешто од онога што је бивало у мени, па се више неће губити у ковитлацима магле, као да - није ни било, или да не знам шта је било". Зар мисли исписане на папиру не могу бити вредне дивљења, друга димензија вечног живота?

Уметност, као компонента опстанка је потцењена. Сва лепота, вредност, сви наши циљеви, попут свеје којој недостаје кисеоника да би пламтала, храбро сијају, да не би били заборављени. Тако је. Заборављени. Нешто најгоре, најстрашнија судбина нечијег постојања. Као са лица Земље избрисано, никоме потребно. Уметник у дело уноси део себе, у дело које је његов живот, баш зато што зна да је и он сам дело. А ми? Покажимо поштовање. Све вредне речи, сваки дах, сваки бљесак њиховог величанственог ума вредни су понос, опстанка кроз векове. Свако њихово чељаде, оно једино што их је често спашавало, остављено је нама управо да нас спасе, да га на прави начин искористимо, да будемо умно богатији, хуманији. Кроз векове мудре мисли пламте све јаче и јаче, добијајући снагу од нас, нас за које су дела и рођена. У оку нам се цакли суза радосница, одраз захвалности и поноса на сваког ко може да нас едукује и ко је своје драгоцено време посветио баш томе. Дуго владате овим градом мисли, људских мана и врлина. Владари сте истине, спознаје добrog и лошег, слуčajnosti и судбине. Ако сте то досад били, успели сте, то нам је вечна судбина.

Ако нисте били схваћени, сада јесте. Душе вам могу бити спокојне, јер сте доказали да живот вреди дати за уметност, као и уметност за живот. За будућност сте се добра жртвовали, добра лепих тренутака и својих жеља испустили. Међутим, ви сте наш понос. Храбро, целим духом сте своје време искористили. И сада, знајте да сте време и победили.

¹"Дервиш и Смрт", Меша Селимовић

Јелена Авакумовић III-3

МОЈ ГРАД ЂЕ УВЕК ЉУБИТИ СУНЦЕ СЛОБОДЕ

Пети дан децембра 1944. године. Хладан зимски дан и ногде сунца.

У граду мук и тишина. Улице су пусте. Сви су у својим кућама и чекају... Пред сумрак, снажни пуцњи као да су заљуљали читав град. Затим опет мир и тишина. Ноћ се спустила на град.

Следеће јутро осванило је сунчано. Људи излазе из својих кућа, запиткују, трче, певају и веселе се. Град је оживео. Нападени народ, ослобођен страху тражи своје најближе, прича о страшним стварима и ружним догађајима за време рата.

Мајке у наручју носе децу и нуде хлеба и вина људима што долазе у великом колонама. Умор им на лицу, пушка на рамену, очима радост. Ко су ти људи? Неко дете би хтело да зна. То су људи који су из напег града отерали мрачну прошлост а донели сунцем обасјану будућност, објашњава мајка.

Прешли су далек пут који није ни кратак ни лак, сада настављају даље, ка свом циљу. Ка слободи.

Слобода, то је нешто најлепше, најсветлије и најдрагоценје, чита се на лица и усана веселих људи. То је поток што гласно жубори, то је сваки бели облачић што преко неба плови, то је лептир што лети са цвета на цвет, то су деца која се безбрижно играју у школском дворишту.

То је време у коме је све мање мрака а све више светlosti.

То је време мира и среће. То је сунцем обасјан мој град.

Мирјана Бабић I-4

МОЈ ГРАД ЂЕ УВЕК ЉУБИТИ СУНЦЕ СЛОБОДЕ

Као да је било јуче,
Баш у ово доба претакања вина
Сиво небо је било над нама.
Сећаш ли се?
Слобода. Да ли је то само реч?
Пише ли се она великим
Или малим словом?
Сећаш ли се?

Како је било тешко слушати
Потмуле звуке у подруму,
А имати хиљаду жеља
И недосањаних снове
И мислити да ли ће и сутра
Сива птица доби?
Овај град је испратио
Хиљаде туђих корака
И отерао много сивих птица.
Данас овај град
У подрумима претаче
Хиљаде слободних сунчевих зрака
Кроз капи вина.
Слобода. Шта је то?
Пише ли се она
У речи зрелог грожђа,
Пише ли се веселим корацима
И досањаним сновима?
Слобода -
То је хиљаде сунчевих зрака
Оних који су дали свој дах
За оранице, житних поља,
За ове тротоаре и винограде.
То је дах
Који живи у нама.

Дуља Жигићак II-3

МОЈ ГРАД ЂЕ УВЕК ЉУБИТИ СУНЦЕ СЛОБОДЕ

Док се Сунце, стидљиво и неопажено пробија кроз увело лишће, буди се и мој градић. Сунчаном светлошћу окупан биста као да свима поручује: Ево ме, рођен и поново свеж, умивен и чист, саздан од младости, храбrosti, непобедивosti. Сваки град има своју прошлост, причу која се преноси свакој новој генерацији које у њему расте. Мој град стоји на ветрометини истока и запада, кроз њега су вековима пролазиле разне војске, газиле га војничке чизме, за његову слободу полагани су животи.

Данас, док штетам мојим родним градом, упијам сваку његову улицу, дрво, мирис, смех и осећај да ми очи блистaju, пуне непомућеног сјаја. Срце мирно и неспутано страхом од питања: "Шта носи нови дан?" У свој град многи су уткали своје животне приче, љубили, волели, умирали. Тек започета младост сањала је недосањане снове, срце као птица, дрхтало од првих жељи и љубави. Много животних планова се исковало, остварило, а све под окриљем слободе.

И у ово јесење јутро док се леђо протежем, још топла снена, грабим погледом све око себе. Јутро, птице, пушкаво лишиће под мојим ногама, а у глави ми мисао: "Срећна си јер си слободна, живиш у миру и срећи, коју ти дарује твој град".

Деана Томић II-3

МОЈ ГРАД ЂЕ УВЕК ЉУБИТИ СУНЦЕ СЛОБОДЕ

Будим се рано. Размишљам често о бескрајном плаветнилу неба, о чистини пространства и некој белој птици која лети изнад далеких мора и удише мирис живота. Размишљам о младој белој сунчевој светlosti која, нопена на крилима те птице и у наручју облака, лагано пада са неких чудних висина.

Та сунчева светlost, тај сунчеви зрак у себи садржи тону честица слободе, љубави и живота. Она има снагу јачу и од највеће ноћи у доба језе, она има јачу снагу и од највећег непријатеља мого града. Она својим зрацима љуби мој град и ствара најсветији ореол изнад највиших зграда. Она мој град чини светим.

Сећам се како је годинама и вековима трајала борба за ослобођење ове државе и овог града. Сећам се како сам седео на подруму упашен у мајчином загрљају док су непријатељске гранате падале свуда по мом граду. Падале су тако снажно, као капи највеће кипе која лупа о прозор. Падале су тако јако на моје срце, правиле дубоке бразде и болеле су као највеће казне. После изајем из подрума, изајем из кубе, а око месеци дим, небо променило боју у првено, или иза свега тога пробија се онај сунчев зрак који доноси наду, који доноси спас. Тако храбро, и снажно се пробија кроз тешке зидине беса, кроз тешке зидине дима, чаји и злобе. Не мари за тим како ће бити дочекан на земљи, и не мари за тим на какав ујас још може наћи. Он храбро гази до краја и људима доноси наду за боље сутра. Био је са нама до последњег дана борбе. Нашем граду је стварао све јачи и светлији омотач, а нашим срцима спас, срчју и задовољство.

После неког времена када прође све, и када из борби и из рата изађеш паметнији и зрелији. Када изађеш као победник, за себе, научиш ону фину разлику између живота пуног љубави и окивања дупле. Научиш да друштво не значи безбедност и да поклони нису обећања. И почнеш да прихваташ поразе подигнуте главе и отворених очију, смирено као одрасли, а не као очајно дете. После научиш да и тај сунчев зрак опече ако га има превише. Али без обзира на то више пријају и те опекотине него опекотине рата, насиља и страдања.

Ипак, када прође све, и када нестану и настану многи животи, и када прође олује и жеge, сати, дани и године, оно што остаје за нама су бледе сенке заборава туђих живота. Ипак, нешто остаје стално и вечно. То су сунчеви зраци слободе који су били са нама од прве до последње успаванке. У њиховим зрацима и ми живимо вечно.

МОЈ ГРАД ЂЕ УВЕК ЉУБИТИ СУНЦЕ СЛОБОДЕ

Пролазност нас окружује, све нестаје у даљини прошлости, историје, али човек и даље стреми ка томе да остане вечно жив, вечно млад. Постоји бојазан да ће ветар смрти одувати чинишину, да смо живели, волели, умирали, постојали. Тада ветар је суров, одувава слој по слој, полако, детаљно, њему се супростављају само оне личности и они догађаји који вечно говоре своју поруку о храбrosti, снази, моби, мајсторству, поруку унiverzalnosti.

Постоји један градић, градић који успева већ неколико векова да се одупре смрти и забораву, то је град у коме ја одрастам, у којем је мој дом. За град Шид везани су многи догађаји које време није изbrisalo. Његова бурина историја је учинила да град поносно стоји, и да се ми његови житељи дличимо храброшћу својих предака. Шијани као и увек умјеру да цене богату прошлост, умеју да славе свето јунаштво. Шести децембар је управо такав дан, дан када се присећамо наших старих који су имали визију, визију слободе. Слобода која представља нешто најсветлије, најљепше, највиши чин у драми живота. Она која чини постојање смислено. Бог је човеку подарио слободу, што је злоупотребљено на много начина, често је онај јачи жеље, осим ословствене, да поседује и туђу. Тако су настали ратови, освајања, покоравања других. Шид је био жртва јачих, мобијних, али он освојен од окупатора није заборавио на своју спрску душу, душу која није заспала, одала се равнодушности, јер је улетела у тежак период. Јунаци су они, предходници наши, који су нашли излаз у безизлазној ситуацији, који нису прихvatали ропство, па су све чинили да га се реше. Успех њихов је наш. Они су се борили за нас, за боље сутра, за наду. Борили су се, ти хероји шидских за веру, и за понос. Нису се мирили са стањем које је врејало људско достојањство. Они су примери које треба следити као мислимо да је дошао крај. Они су разлог, због ког не смеју жалити, плакати над судбином. Човек не бира од кога ће настati, а ми смо имали среће да у крај носимо борбеност, племеништво, јер ретки су они чији је крај тако племеништво. Зато кад год западнемо у ропство, било оно психичко или физичко, сећање, и враћање у прошлост, даће нам снаге да се изборимо, јер темперамент који носимо, темперамент, је бораца, ратника слободе, који виде избављање, и кад је оно на крају дугатког и опасног пута, и стреме ка њему, успевају да савладају све препреке које су потребне да то бъде.

Мој ће град вечно љубити сунце слободе, јер то носимо у генима, то је наша прошлост, садашњост и будућност. И ко град да нам запрети ропством, ми се нећемо предати, јер ми не умемо другачије, јер ми не зnamо погнuti главу, да би је сачували. У свим добима, и са разним непријатељима, ма колико да он био супериорнији, ми Шијани, Сремци, Срби никада нећемо издати крв коју носимо, а то је крв којом тече слобода.

Снежана Ђурић III-3

ГИМНАЗИЈАЛАЦ - лист ученика и професора Гимназије "Сава Шумановић", Шид. Уређује Редакцијски колегијум: Душан Лукић, проф. Вера Радivoјков, проф. ученици: Снежана Ђурић, Никола Манојловић, Биљана Јефтић.

Технички уредник: Душан Теофиловић; Редакција: Лазе Костић 2. Шид

Тел./факс: 022/712-529; Штампа: ГИП "ИЛИЈАНУМ", Гибарачки пут бб

Никола Манојловић IV-1